

ร่างฯ เสนอ กรธ. เพื่อพิจารณาในวันจันทร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๐

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้สอดคล้อง
กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๒๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยคุณสมบัติ
ลักษณะต้องห้าม การสรรหา และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
และมาตรา ๒๔๗ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบ
และรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะ
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง
การเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน
ที่เกี่ยวข้อง โดยมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหา
ต้องกำหนดให้ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่าง
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
“สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ
และความเสมอภาคของบุคคล บรรดาที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ
ตามกฎหมาย หรือตามหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณี
ที่จะต้องปฏิบัติตาม

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : หลักการปารีสให้ความสำคัญกับคำว่า **“การเลือกปฏิบัติ”** แต่ร่าง
พรบ. ยังไม่ได้กำหนดคำดังกล่าวไว้ อย่างไรก็ดี หลักความเสมอภาคของบุคคลตามร่าง ม. ๒๗ รธน. กำหนด
รวมถึงห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมไว้แล้ว

๑. กฎหมายระหว่างประเทศมิได้กำหนดนิยามคำว่า **“สิทธิมนุษยชน”** ไว้อย่างชัดเจน การกำหนด
ความหมายคำดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

๒. สาธารณรัฐอินเดียนี (รัฐบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๙๓)

- มาตรา ๒ (d) “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า สิทธิที่เกี่ยวกับชีวิต เสรีภาพ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศ และที่กำหนดให้มีผลโดยคำพิพากษาของศาลแห่งสาธารณรัฐอินเดีย

๓. สาธารณรัฐเกาหลี (รัฐบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๒๐๐๑)

(๑) มาตรา ๒ (๑) “สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า สิทธิและเสรีภาพใด ๆ รวมทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และคุณค่าซึ่งได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญและรัฐบัญญัติแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ที่ได้รับการยอมรับในสนธิสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่สาธารณรัฐเกาหลีเป็นภาคีและให้สัตยาบันหรือได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

(๒) มาตรา ๒ (๓) การกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติอันเป็นการละเมิดต่อหลักความเสมอภาค หมายความว่า การกระทำใด ๆ ดังต่อไปนี้ ที่กระทำโดยปราศจากเหตุผลบนพื้นฐานของเพศ ศาสนา ความพิการ อายุ สถานะทางสังคม สถานที่เกิด ที่อยู่อาศัย ภูมิภาค สัญชาติ กำเนิด เชื้อชาติ รูปลักษณ์ สถานะการสมรส สีผิว ทักษะหรือความคิดทางการเมือง ลักษณะของครอบครัวหรือสถานะของครอบครัว การตั้งครรภ์หรือการเกิด สถานภาพทางเพศ ประวัติอาชญากรซึ่งสิ้นสุดการลงโทษแล้ว ภูมิภาคหลังทางวิชาการ หรือประวัติการรักษา ถ้าบุคคลใดได้รับการปฏิบัติเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือการกระทำที่ได้รับยกเว้นให้ไม่อยู่ในขอบเขตคำว่า การเลือกปฏิบัติในกฎหมายอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ขัดต่อหลักความเสมอภาค

๔. สหพันธรัฐมาเลเซีย (พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๙๙)

มาตรา ๑ “สิทธิมนุษยชน” หมายถึง เสรีภาพที่ได้รับการรับรองไว้ในหมวด ๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐ^๓

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงาน และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินเดียนีรับรองหลักความเสมอภาคไว้ในมาตรา ๑๔ และรับรองหลักการห้ามการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมไว้ในมาตรา ๑๕ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ในหมวดเดียวกันคือ หมวดว่าด้วยสิทธิในความเสมอภาค

รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสาธารณรัฐเกาหลีมีการแบ่งแยกการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม หลักความเสมอภาคและการห้ามการเลือกปฏิบัติได้รับการรับรองไว้ในมาตรา ๑๑ ของรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า พลเมืองทุกคนมีความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย และไม่มี การเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุการเมือง เศรษฐกิจ สังคม หรือวัฒนธรรม เพศ ศาสนา หรือสถานะทางสังคม

บทบัญญัติในหมวด ๒ ได้รับรองสิทธิและเสรีภาพต่าง ๆ ไว้ สำหรับในส่วนหลักความเสมอภาค และหลักการห้ามเลือกปฏิบัติในบัญญัติไว้ในมาตราเดียวกันแต่ต่างอนุมาตรา

หมวด ๑
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๖ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้มีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนหรือทำงานวิจัยเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในระดับอุดมศึกษามาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี
 - (๒) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี
 - (๓) มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่จะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
 - (๔) มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารงานภาครัฐที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี
 - (๕) มีความรู้และประสบการณ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของไทยเป็นที่ประจักษ์ที่จะยังประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี
- ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๖ แล้ว กรรมการต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๘ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด
- (๒) ตติยาเสพติดให้โทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนร่วมไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้ผิดกรณีร่ำรวยผิดปกติหรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการสรรหา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) เป็นผู้ที่มีประวัติการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน

มาตรา ๙ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน องค์กรละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเอง ให้เหลือสองคน เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนสภาทนายความหนึ่งคน ผู้แทนสภาวิชาชีพทางการแพทย์ และสาธารณสุขเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน และผู้แทนสภาวิชาชีพสื่อมวลชนเลือกกันเอง ให้เหลือหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้ง เป็นกรรมการสรรหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกบุคคลที่มีความเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคน ให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากให้เหลือเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการหรือคณะบุคคลที่เป็นองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

องค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตาม (๕) และสภาวิชาชีพตาม (๖) ต้องเป็นองค์กรหรือสภาวิชาชีพที่ได้จัดแจ้งไว้กับสำนักงาน การจัดแจ้งและการเลือกกันเองให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด แต่การจัดแจ้งสำหรับองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตาม (๕) และสภาวิชาชีพสื่อมวลชนตาม (๖) ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดด้วย

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) (๕) หรือ (๖) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๑. ICC – SCA เห็นว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหายังไม่สามารถประกันได้ถึงความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคม ทั้งยังไม่มีบรรทัดฐานชัดเจนในการประเมินคุณสมบัติของผู้สมัครที่เหมาะสมนั้น

ในประเด็นนี้ กรธ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับข้อสังเกตของ ICC – SCA แล้ว

๒. หลักการปารีสกำหนดหลักการสำคัญไว้ว่า กระบวนการได้มาซึ่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **ต้องสามารถประกันได้ว่าจะได้สมาชิกที่มีความหลากหลายทางสังคม** โดยเฉพาะองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนและต่อต้านการเลือกปฏิบัติ สมาคมการค้า องค์กรทางสังคม และวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง องค์กรด้านศาสนา มหาวิทยาลัยและนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ รัฐสภา และหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีส่วนร่วมในการคัดเลือก ผู้แทนหน่วยงานของรัฐควรมีส่วนร่วมเฉพาะการให้คำแนะนำ

ในประเด็นนี้ กรธ. ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยนำหลักการของกรรมการสรรหาขององค์กรอิสระตามร่างรธน. มาตรา ๒๐๓ มากำหนดไว้ และเพิ่มเติมกรรมการที่มีความหลากหลายตามหลักการปารีสเข้าไป โดยเพิ่มผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสิทธิมนุษยชนตาม (๕) สำหรับผู้แทนสถาบันอุดมศึกษานั้นจะเป็นกรณีตามมาตรา ๙ (๔) ที่จะต้องแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนหรือทำงานวิจัยเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในระดับอุดมศึกษา

มาตรา ๑๐ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมและปราศจากอคติทั้งปวง โดยอย่างน้อยการสรรหาต้องมีกระบวนการดังต่อไปนี้

(๑) เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงการดำเนินการสรรหา

(๒) ปรีกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

ที่จะเป็นกรรมการ รวมทั้งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยต้องแสดงเหตุผลในการคัดสรรดังกล่าวด้วย ในการนี้นอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร หรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ผู้ที่ได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสี่ หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหา ให้ดำเนินการสรรหาใหม่

สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่ โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับการสรรหาในครั้งนี้อาจไม่มีสิทธิได้รับการสรรหาในครั้งถัดไปอีก

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : แนวทางในการสรรหาตาม (๑) และ (๒) เป็นไปตามข้อสังเกตของ ICC – SCA ที่เห็นว่า การสรรหาจะต้องประกันได้ถึงความปลอดภัย

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับกรรมการที่ยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับกรรมการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่มีจำนวนถึงห้าคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานกรรมการได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๒ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตาม (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภาจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาใหม่

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่มีการนำคดีไปสู่ศาลอันเกี่ยวกับการสรรหากรรมการนำคดีไปสู่ศาลนั้นไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหา ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง และมีให้นำบทบัญญัติว่าด้วยมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : เพิ่มร่างมาตรานี้ขึ้นใหม่ตามมติที่ประชุม กรธ. เมื่อวันที่พฤหัสบดี ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อรับรองให้กระบวนการสรรหาดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง
- บทบัญญัติท่านอนนี้มีได้มีการกำหนดไว้ในร่าง พรป. กกด.

มาตรา ๑๔ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน

มาตรา ๑๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามตาม

มาตรา ๘

(๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

อย่างร้ายแรง

เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่ง

กรรมการด้วย

เมื่อมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) (๓) หรือ (๔) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาซึ่งประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้ง กรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมี กรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสองคน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา กรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจาก ตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการให้แล้วเสร็จภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : จำนวนกรรมการที่เหลืออยู่ซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตาม วรรคห้า เป็นไปตามมติ กรธ. ที่เห็นว่า กสม. มิได้มีอำนาจในลักษณะการวินิจฉัยชี้ขาด หรือการออก คำสั่งให้ต้องปฏิบัติตาม จึงกำหนดจำนวนกรรมการไว้เพียง ๒ คน

มาตรา ๑๖ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใด พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๕ (๒) (๓) หรือ (๔) ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อ ประธานกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม ภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหาดังกล่าวกำหนด

เมื่อประธานกรรมการสรรหาได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ สรรหาแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม ให้แล้วเสร็จ ตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ และให้ประธานกรรมการสรรหาเรียกประชุมกรรมการสรรหา ดังกล่าวเพื่อพิจารณาและมีมติในเรื่องที่มีผู้ร้องขอตามวรรคหนึ่งโดยเร็ว มติของคณะกรรมการ สรรหาให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหา ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๗ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใด ไม่อาจมาประชุมได้ ให้จัดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ ไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ กำหนด

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธาน ในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการ ผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม

มาตรา ๑๘ การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของคณะกรรมการต้องเป็นไป โดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ เป็นกลาง อีสุระ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ทั้งต้องคำนึงถึงความผาสุกของประชาชน ชาวไทยและผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญ

ให้คณะกรรมการมาปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา

ในระหว่างการดำรงตำแหน่งและภายหลังพ้นจากตำแหน่งไม่เกินสองปี กรรมการต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จาก

(๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการ หรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักรโดยมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุน หรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้า ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้พิจารณาตามที่ปรากฏในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว หุนที่ไม่ปรากฏชื่อผู้ถือหรือโดยตัวแทนของบุคคลที่ไม่เปิดเผยชื่อ ให้ถือว่าเป็นหุนที่ถือโดยผู้ไม่มี สัญชาติไทย

(๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : ความที่เพิ่มขึ้นในวรรคสามแก้ไขตามมติ กรธ. เมื่อวันที่ ๒๓ ก.ย. ๒๕๕๙ เพื่อกำหนดห้ามการรับประโยชน์จากองค์กรของต่างประเทศ เนื่องจากไม่ต้องการให้ถูกแทรกแซงจาก ต่างประเทศ แต่ยังมีได้กำหนดสภาพบังคับกรณีมีการฝ่าฝืนไว้

หมายเหตุ : กรธ. เห็นควรนำหลักการเรื่องการห้ามไว้มิให้รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ ทั้งในทางส่วนตัวและราชการ ไปใช้กับทุกองค์กร เช่น ปปช ปปท. ศาลรัฐธรรมนูญ ด้วย แต่จะต้องพิจารณา อำนาจหน้าที่ขององค์กรดังกล่าวประกอบด้วย

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง
 - (๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ เสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน
 - (๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
 - (๔) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม
 - (๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญ
ของสิทธิมนุษยชน
 - (๖) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือแก่บุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน
 - (๗) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน
 - (๘) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา
 - (๙) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีหรือการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
 - (๑๐) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
 - (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น
- ในการดำเนินการตาม (๓) (๖) และ (๙) คณะกรรมการต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามและบริบทของสังคมไทยเป็นสำคัญด้วย

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : หลักการปารีสกำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนต้อง มีส่วนร่วม ในรายงานที่รัฐมีพันธกรณีต้องเสนอต่อคณะกรรมการหรือองค์กรภายในของสหประชาชาติ หรือองค์กรในระดับภูมิภาค และในกรณีจำเป็น ให้มีอำนาจเสนอความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ โดยเคารพต่อความเป็นอิสระของสถาบันสิทธิมนุษยชน ซึ่ง กรธ. ได้เพิ่มอำนาจหน้าที่ใน (๙) เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปารีสในเรื่องดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อคณะกรรมการมีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของ หน่วยงานดังกล่าว หรือบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ แสดงความคิดเห็น หรือจัดส่งเอกสารให้ คณะกรรมการ ให้หน่วยงานหรือผู้ได้รับหนังสือดังกล่าวให้ความร่วมมือหรือปฏิบัติตาม

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการร่วมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการว่าด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือกัน โดยอย่างน้อยต้องกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การรับส่งเรื่องกรณีมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ให้คณะกรรมการร่วมกับองค์กรอิสระอื่นดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วย โดยอนุโลม

ข้อมูลประกอบพิจารณา : เพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับมติที่ประชุม กรธ. เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๙ ที่ให้เพิ่มบทบัญญัติเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๒๑ ของร่าง รธน.

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทน และวิธีปฏิบัติงาน ของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานกรรมการและกรรมการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ได้รับ เบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

ประโยชน์ตอบแทนตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยให้รวมถึงการกำหนดประโยชน์ ตอบแทนสำหรับการห้ามรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ ตามมาตรา ๑๘ วรรคสาม ด้วย ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ เครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๔/๓ ประธานกรรมการและกรรมการไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง หรือทางอาญา เนื่องจากกรณีที่ได้ปฏิบัติหน้าที่และอำนาจโดยสุจริตตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา : กสม. เสนอร่างมาตรานี้ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับข้อสังเกตของ ICC-SCA ที่เห็นว่าพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ยังไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มกันสมาชิก จากการถูกดำเนินคดีทางกฎหมายในกรณีการทำหน้าที่โดยสุจริตและเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ เพื่อป้องกัน มิให้การปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลจากภายนอก หรือการถูกข่มขู่ ที่จะมีการดำเนินคดีทางกฎหมายต่อสมาชิก

กรธ. พิจารณาแล้ว เห็นว่า หลักกฎหมายของไทยรับรองกรณีดังกล่าวไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนด ไว้เป็นการเฉพาะอีก

หมวด ๒
การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

มาตรา ๒๕ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการไม่ว่าโดยทางใดว่ามีกรกระทำหรือการละเลยการกระทำที่อาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการมีหน้าที่ต้องตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าวเพื่อทำความจริงให้ปรากฏว่ามีกรละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการสามารถใกล้ชิดหรือดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อเยียวยา ระวังเหตุ หรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้เอง ให้คณะกรรมการดำเนินการโดยพลัน แต่หากเป็นกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของบุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่ต้องดำเนินการให้ส่งเรื่องพร้อมความเห็นไปยังบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่กรรมการผู้ใดพบหรือทราบว่ามีกรละเมิดสิทธิมนุษยชน หากเป็นกรณีที่ควรดำเนินการโดยเร่งด่วน และการดำเนินการดังกล่าวจะไม่เป็นภัยอันตรายต่อตนเอง กรรมการผู้นั้นอาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองไปพลางก่อนได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ดำเนินการ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรประการใด ให้ดำเนินการไปตามนั้น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ เมื่อบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐได้รับแจ้งความเห็นตามมาตรา ๒๕ แล้วให้นำมาใช้ในการพิจารณาดำเนินการโดยเคร่งครัด ในกรณีที่บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้วพบว่ากรณีมิได้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการ ก็ให้ดำเนินการไปตามผลการตรวจสอบของตน แล้วแจ้งผลหรือแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปให้คณะกรรมการทราบ

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจขอให้รัฐมนตรีหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือหรือพิจารณาหาข้อยุติเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

คณะกรรมการอาจแจ้งผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ผลการพิจารณาตามวรรคสอง หรือความเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี องค์การอิสระรัฐสภา หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม คณะกรรมการจะเผยแพร่รายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการ และผลการตรวจสอบของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพื่อให้ประชาชนทราบก็ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีจำเป็นเพื่อคุ้มครองหรือป้องกันภัยอันตรายอันจะเกิดแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลซึ่งอาจถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว แล้วแจ้งผลให้คณะกรรมการทราบ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐกระทำการหรือไม่กระทำการตามหน้าที่และอำนาจจนก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการทางวินัยและทางกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป แล้วแจ้งผลให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ดำเนินการ คณะกรรมการจะไม่รับเรื่องหรือยุติการดำเนินการก็ได้ หากตรวจสอบแล้วไม่พบว่ามี การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน หรือปรากฏชัดแจ้งว่าไม่มีผู้ได้รับความเสียหาย หรือกรณีไม่มีเหตุที่จะต้องตรวจสอบแก้ไข หรือเยียวยาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอีก

การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแจ้งผลการพิจารณาตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ หรือมาตรา ๒๗ หรือการไม่รับเรื่องหรือยุติการดำเนินการตามมาตรา ๒๘ พร้อมเหตุผลให้ผู้ร้องหรือผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๐ คณะกรรมการมีหน้าที่ต้องเฝ้าระวัง ติดตาม และวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามีปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน ให้พิจารณาดำเนินการ แล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่มีการรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ให้ตรวจสอบเพื่อทำความจริงให้ปรากฏ ชัดแจ้ง หรือรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ หรือที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศหรือของประชาชน เสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชนโดยไม่ชักช้า

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในส่วนที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจให้คณะกรรมการทราบ

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

กรณีที่ ICC – SCA ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการสนองตอบต่อสถานการณ์ที่กระทบสิทธิมนุษยชนให้ทันท่วงที โดยยกตัวอย่าง เหตุการณ์การประท้วงทางการเมืองและการปราบปรามประชาชน ในปี ๒๕๕๓ ส่งผลทำให้มีคนเสียชีวิตและบาดเจ็บและเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ใช้ความรุนแรงปราบปรามประชาชนโดยเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ กสม. ใช้เวลาในการจัดทำรายงานล่าช้า

ในประเด็นนี้ ได้เพิ่มให้ กสม. ต้องดำเนินการตาม (๑) โดยไม่ชักช้า

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ หรือคำสั่งใด ๆ กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย หรือไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีความเห็นหรือดำเนินการประการใดแล้ว ให้แจ้งให้ คณะกรรมการทราบ โดยคณะกรรมการจะเผยแพร่ผลการพิจารณาดังกล่าวให้ประชาชนทราบ ด้วยก็ได้

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามหมวดนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการ ปฏิบัติงาน หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา
 - (๒) ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตาม (๑) หรือบุคคลใดมีหนังสือชี้แจง ข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐาน หรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ภายใน ระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อประกอบการพิจารณา
 - (๓) เข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือรวบรวม พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เมื่อมีหมายค้นของศาล
 - (๔) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในการ เดินทางของพยานและการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) คณะกรรมการอาจมอบหมาย ให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ดำเนินการแทนคณะกรรมการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- ในการดำเนินการตาม (๓) ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อย สองคนซึ่งได้ขอร้องมาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นไปโดยสะดวก

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

: หลักการปารีสกำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนมีอำนาจรับฟังบุคคลใด ๆ หรือรับข้อมูลและเอกสารใด ๆ ที่จำเป็นต่อการพิจารณาสถานการณ์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ซึ่งร่างมาตรานี้สอดคล้องกับหลักการ ดังกล่าวแล้ว

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยเอกสาร วัตถุ หรือพยานหลักฐานที่ได้มา เนื่องจากการปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมติของคณะกรรมการ หรือเป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการ หรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบ หรือเป็นการเปิดเผยรายงานผลการตรวจสอบตามมติ ของคณะกรรมการ หรือเป็นการเปิดเผยในการดำเนินคดีในศาล

ประเด็นที่เสนอพิจารณา : มีข้อควรพิจารณาว่า ควรตัดอำนาจหน้าที่ตามร่างมาตรานี้ออกหรือไม่

มาตรา ๓๔ ผู้ที่ให้ถ้อยคำหรือให้วัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แก่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้จัดทำและเผยแพร่รายงานของคณะกรรมการ ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางวินัย เนื่องจากการที่ตนเปิดเผยข้อมูลหรือให้วัตถุ เอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐาน หรือจัดทำและเผยแพร่รายงานโดยสุจริต แล้วแต่กรณี

ประเด็นที่เสนอพิจารณา : มีข้อควรพิจารณาว่า ควรตัดอำนาจหน้าที่ตามร่างมาตรานี้ออกหรือไม่

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการจัดให้มีช่องทางในการแจ้งเหตุและการร้องเรียน กรณีมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน และติดตามการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ โดยอย่างน้อยต้องมีช่องทางผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๓๖ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบของคณะกรรมการ กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทน ไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๓๗ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการบรรลุภารกิจ และหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น
- (๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
- (๓) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ
- (๔) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใด ในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายหรือกำหนด การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๘ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
- (๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนอื่นของเลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน
- (๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับเลขาธิการและพนักงานของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน
- (๔) การบริหารและจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน
- (๕) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นซึ่งรวมถึงการจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแก่เลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่ายเงินชดเชยในกรณีเลขาธิการดำรงตำแหน่งครบวาระ
- (๖) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการกำกับหรือควบคุมการดำเนินงานของสำนักงาน หรือการบังคับบัญชาเลขาธิการ พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าวทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงการประหยัด ความคล่องตัว และความมีประสิทธิภาพ
- การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาวะความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่แต่ละระดับด้วย

ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา : ต้องเพิ่มเรื่องการกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของเลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงานด้วยหรือไม่

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา :

๑. จำเป็นต้องกำหนดความในวรรคสองและวรรคสาม เช่นเดียวกับร่าง พร.ปกต. มาตรา ๔๘ หรือไม่

“ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานผู้ใดกระทำการใดโดยไม่สุจริตหรือเอื้อประโยชน์หรือกลั่นแกล้งผู้ใดในการปฏิบัติหน้าที่หรือในการดำเนินการเลือกตั้ง และยังไม่อาจลงโทษทางวินัยได้ ให้คณะกรรมการย้ายผู้นั้นให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่หรือจากท้องที่ที่ผู้นั้นปฏิบัติอยู่โดยเร็ว

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับเลขาธิการด้วยโดยอนุโลม โดยให้คณะกรรมการสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อนได้”

๒. ร่างฯ ที่กรธ.เคยพิจารณาจะกำหนดให้ “ในการจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้รับฟังความคิดเห็นของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน ประกอบด้วย” แต่ร่าง พร.ปกต. ไม่มีความดังกล่าว จำเป็นต้องกำหนดไว้ด้วยหรือไม่

มาตรา ๔๐ ให้สำนักงานมีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง ตามมติของคณะกรรมการ เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างสำนักงาน และรับผิดชอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการจะกำหนดให้มี รองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงานรองจากเลขาธิการก็ได้

ให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๑ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะ ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ และมีคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญด้านการคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน และด้านอื่นอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงาน ตามที่คณะกรรมการกำหนด

เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

การพ้นจากตำแหน่งของเลขาธิการก่อนครบวาระ ให้เป็นไปตามเงื่อนไข ในการจ้าง

มาตรา ๔๒ เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลงานโดยทั่วไป ของสำนักงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของคณะกรรมการ และให้มี หน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานออกจาก ตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบของคณะกรรมการ

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบ หรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ

(๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายอื่น และตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการ เป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ เลขาธิการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานแทนก็ได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณ ของสำนักงาน และกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการตามที่ คณะกรรมการกำหนด ให้เลขาธิการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการเสนองบประมาณรายจ่าย เพื่อจัดสรร เป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

ในกรณีนี้ที่คณะกรรมการเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ ไม่เพียงพอ ให้คณะกรรมการเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณ ของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คณะกรรมการ แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

มาตรา ๔๕ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๔๔ ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานส่งข้อมูลคำขอเบิก งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้ระบุจำนวนเงินที่จะต้อง ใช้ในแต่ละงวด งวดละสามเดือน และให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงานภายในสามวัน ก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงานมีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ

มาตรา ๔๖ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับมาตามมาตรา ๔๕
 - (๒) รายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน
 - (๓) ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงาน
 - (๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
 - (๕) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด
- ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๔๗ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อ รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อหรือมีผู้ยกให้ ให้เป็นที่ราชพัสดุแต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้

มาตรา ๔๘ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้

มาตรา ๔๙ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานและให้ทำการ ตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงาน รวมทั้งประเมินผลการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินของสำนักงาน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ เพียงใด แล้วทำรายงาน เสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ (๒) และมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๑ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยให้ยังคงได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับไปพลางก่อน

มาตรา ๕๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๕ วรคสาม มีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในการนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่งตั้งและส่งชื่อผู้แทนเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระใดยังไม่อาจแต่งตั้งผู้แทนได้ หรือในกรณีที่ไม่มีผู้ยื่นคำร้องในสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการสรรหาปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

การพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันพ้นจากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัยว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันถัดจากวันที่คณะกรรมการสรรหามีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ เมื่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งได้รับการสรรหาแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งยังอยู่ในตำแหน่งตามมาตรา ๕๑

ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และแจ้งให้ประธานวุฒิสภาทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๕๓ ในการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามจำนวนที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๒ วรรคสี่ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๕๑ จัดทำระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการจัดแจ้งและการเลือกกันเองตามมาตรา ๙ วรรคสี่ ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(๒) ให้สำนักงานดำเนินการรับจัดแจ้งการเป็นองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ตามมาตรา ๙ (๕) และสภาวิชาชีพตามมาตรา ๙ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่ พ้นกำหนดเวลาตาม (๑)

(๓) ให้องค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนและสภาวิชาชีพ ดำเนินการเลือกกันเอง เพื่อเป็นกรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ (๕) และ (๖) ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่ พ้นกำหนดเวลาตาม (๒)

(๔) ให้กรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการ แต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามจำนวนที่พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๕๒ วรรคสี่ ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่พ้นกำหนดเวลาตาม (๓)

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ (๒) หรือกรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ (๔) (๕) หรือ (๖) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลา การคัดเลือกตาม (๓) แล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วย กรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๕๔ ให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นเลขาธิการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไปพลางก่อน ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง มิได้รับการ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และได้สมัครใจเปลี่ยนไปเป็นพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มีสิทธิได้รับบรรจุกลับเข้ารับราชการในสังกัดรัฐสภาในระดับตำแหน่งและเงินเดือนที่ไม่ต่ำกว่า ตำแหน่งและเงินเดือนเดิม โดยในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้นับเวลาการทำงาน ดังกล่าวต่อเนื่องกับเวลาการทำงานเพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมาย ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี ด้วย

มาตรา ๕๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๔ ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับที่สมัครใจเปลี่ยนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้แจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและต้องผ่านการคัดเลือกและประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๕๖ ให้ผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นพนักงานและลูกจ้างตามมาตรา ๕๕ ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนตามตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าจ้างตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด รวมทั้งได้รับสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่นซึ่งรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าที่ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างผู้นั้นได้รับอยู่เดิม

การเปลี่ยนจากข้าราชการไปเป็นพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี

การเปลี่ยนจากลูกจ้างของส่วนราชการไปเป็นลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะทางราชการยุบเลิกตำแหน่งหรือเลิกจ้างโดยไม่มี ความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

การเปลี่ยนไปเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ถือเป็นการออกจากราชการเพราะสังกัดเดิมเลิกจ้าง

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาการทำงานสำหรับคำนวณสิทธิประโยชน์ตามระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างซึ่งปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ใดเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประสงค์จะให้นับเวลาการทำงานในขณะที่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างต่อเนื่องกับเวลาการทำงานของเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้มีสิทธิกระทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด

มาตรา ๕๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

บรรดาสีทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕๙ บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๐ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินการในเรื่องใดที่ยังค้างพิจารณาอยู่ และมีได้บัญญัติวิธีดำเนินการไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ การดำเนินการนั้นต่อไปให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี